

Verslag

**van de vergadering van
provinciale staten van Drenthe**

gehouden op 10 maart 2011

INHOUD

Opening	4
Mededeling	4
Installatie van benoemde en toegelaten statenleden	4
Vaststelling van de agenda	8
Formatiedebat	8
Sluiting	17

PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE

Verslag van de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 10 maart 2011 in het Gevangenismuseum in Veenhuizen

Tegenwoordig zijn:

J. Tichelaar, Commissaris van de Koningin, voorzitter

de leden (41 in getal):

mevrouw C. Aarsbergen-Ligtvoet (VVD)

mevrouw M. Bakker (PvdA)

J.J. Baltés (VVD)

H. Beerda (PvdA)

R. Beimers (PVV)

A.A.P.M. van Berkel (PVV)

H.H. van de Boer (VVD)

J.A. van Dalen (D66)

D.B. Dijkstra (CDA)

mevrouw G.M. van Dinteren (GroenLinks)

H.N. van Eekelen (SP)

R. Fokkens (PvdA)

mevrouw S.P.M. Gerrits (PVV)

Mevrouw R.S. Goettsch (PvdA)

H.R. Hornstra (PvdA)

A. Huizing (PvdA)

mevrouw T. Hummel (PvdA)

mevrouw M.J. Kaal (CDA)

H. Klaver (CDA)

mevrouw W.L.M. Mastwijk-Beekhuizen (CDA)

mevrouw W.M. Meeuwissen-Dekker (VVD)

R.W. Munniksma (PvdA)

P.H. Oosterlaak (SP)

mevrouw J.M. Pannekoek-van Toor (VVD)

mevrouw M.S. Pauwels-Paauw (VVD)

J. Slagter (PvdA)

mevrouw G.H. Smith-Bults (GroenLinks)

mevrouw L.A. Smits (SP)

J.L. Stel (VVD)

T. Stelpstra (ChristenUnie)

mevrouw M. Stijkel-Kuijpers (ChristenUnie)

A. Timmerman (VVD)

mevrouw M.C.J. van der Tol (D66)

A. van der Tuuk (PvdA)

N.A. Uppelschoten (PVV)

E.R. Veenstra (PvdA)

H.J. van der Ven (CDA)

J. Vester (SP)

T.J. Wijbenga (CDA)

B.J. Ziengs (VVD)

P.A. Zwiers (PvdA)

mevrouw S. Buissink, statengriffier

Voorts aanwezig de leden van het demissionaire college van GS:

mevrouw A. Haarsma
mevrouw T. Klip-Martin
H. Baas
S.B. Swierstra
mevrouw J. Vlietstra

A. OPENING

De VOORZITTER: Laten wij een aanvang maken met deze statenvergadering. Van deze kant is het beeld volstrekt verschillend van hoe wij hier gisteren bij elkaar zaten. Het is een uitdaging voor de toekomst en een uitdaging voor u allen om uw tijd nuttig voor de Drentse burger te besteden.

B. MEDEDELINGEN

De VOORZITTER: Zonder dat u nog maar iets hebt gepresteerd, treft u op uw tafeltje aan een prachtig overzicht van hoe mooi het Drents als streektaal is. Dat hebt u gekregen, u kunt er gebruik van maken, maar het ook weggeven. Het tweede dat u krijgt, maar dat krijgt u niet eerder dan nadat u een code hebt ondertekend, is de vergaderlocatie waar wij zijn, namelijk het gevangenis­museum. U weet nu hoe u uw werk gaat verrichten, namelijk opgesloten en wel achter deze muren met tralies voor de ramen. U krijgt twee kaartjes van het gevangenis­museum aangeboden. Deze worden u toegezonden. Ik dank namens u allen het gevangenis­museum daar heel hartelijk voor. Ik laat het op dit moment bij deze cadeaus, want anders wordt u over het paard getild en denkt u dat de declaraties tegenvallen, maar de cadeaus binnenstromen. Zo is het dus niet. Ik heet van harte welkom alle mensen die hier op de publieke tribune hebben plaats­genomen, waarbij er zelfs onvoldoende zitplaatsen zijn. Het is een bijzonder moment indien straks familieleden, vrienden of kennissen als statenlid worden geïnstalleerd, dus dat is voor het publiek toch altijd een bijzonder moment. Gisteren heb ik uitgesproken hoe trots ik ben op de mensen die u als volks­vertegenwoordiger gaat vertegenwoordigen en wiens belangen u gaat behartigen. Sommigen zijn blij met hun zitplaats en anderen niet; ik kan u nu al zeggen dat dit een tijdelijke zitplaats is, want wij gaan straks weer terug naar de statenzaal en dan wordt op enig moment definitief bepaald waar uw zitplaatsen zijn. Voor de statenleden die nieuw zijn, treft u op uw tafel aan een declaratieformulier en dat kunt u na afloop inleveren bij de griffie. De voormalig zittende statenleden die teruggekeerd zijn weten hoe dat is, maar de nieuwe statenleden niet, dus ik wil u er nu vast op wijzen dat dit op uw tafel ligt en vraag of u dat straks weer wilt inleveren. Wat mij opvalt, is dat ik dacht dat ik een collegelid had, maar nu ineens niet meer. Achter de tafel van de gedeputeerden zitten de zogenaamde demissionaire gedeputeerden en links voor mij zit gedeputeerde Munniksma omdat hij ook geïnstalleerd moet worden als statenlid. Hij zal straks ook bij die installatie worden betrokken. Dat is dan ook de reden dat hij niet achter de tafel van het college zit, hoewel de aanwezigheid van zijn naambordje daar nog wel op wijst.

C. INSTALLATIE VAN BENOEMDE EN TOEGELATEN STATENLEDEN

De VOORZITTER: Wij beginnen met de eed of belofte af te leggen. De griffier zal zo dadelijk het protocol voorlezen en dan gaan wij per persoon de eed of belofte afleggen. Wij hadden al allerlei scenario's door­genomen dat de statenleden moesten gaan staan uit respect, maar dan zie je niet meer wie de eed of belofte aflegt. Dat doen wij dus niet. Als mensen op de publieke tribune willen gaan staan dan laat ik dat aan hen over. De voorzitter, griffier en demissionair gedeputeerden doen dat misschien wel met mij samen en dan wordt de eed en belofte afgelegd. Ik verzoek u als ik uw naam noem te gaan staan en dan de eed of belofte af te leggen. Ik hoop nog wel dat u weet wat u gaat doen en ga ervan uit dat dat zo is. Ik verzoek de griffier het protocol zoals dat in de Provinciewet beschreven staat voor te lezen. Ik ga staan en ik noem uw naam en dan vraag ik of u de eed of belofte aflegt.

De GRIFFIER: Ik zweer/verklaar dat ik om lid van provinciale staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer/verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer/beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van provinciale staten naar eer en geweten zal vervullen.

De VOORZITTER: Mevrouw Aarsbergen, VVD-fractie.

Mevrouw AARSBERGEN: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: Mevrouw Bakker, PvdA-fractie.

Mevrouw BAKKER: Dat verklaar en beloof ik!

De heer VOORZITTER: De heer Baltés, VVD-fractie.

De heer BALTÉS: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Beerda, PvdA-fractie.

De heer BEERDA: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Beimers, PVV-fractie.

De heer BEIMERS: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Van Berkel, PVV-fractie.

De heer VAN BERKEL: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Van de Boer, VVD-fractie.

De heer VAN DE BOER: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Van Dalen, D66-fractie.

De heer VAN DALEN: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Dijkstra, CDA-fractie.

De heer DIJKSTRA: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: Mevrouw Van Dinteren, GroenLinks-fractie.

Mevrouw VAN DINTEREN: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Van Eekelen, SP-fractie.

De heer VAN EEKELEN: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Fokkens, PvdA-fractie.

De heer FOKKENS: Dat verklaar en belooft ik!

De VOORZITTER: Mevrouw Gerrits, PVV-fractie.

Mevrouw GERRITS: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: Mevrouw Goettsch, PvdA-fractie.

Mevrouw GOETTSCHE: Dat verklaar en belooft ik!

De VOORZITTER: De heer Hornstra, PvdA-fractie.

De heer HORNSTRA: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: De heer Huizing, PvdA-fractie.

De heer HUIZING: Dat verklaar en belooft ik!

De VOORZITTER: Mevrouw Hummel, PvdA-fractie.

Mevrouw HUMMEL: Dat verklaar en belooft ik!

De VOORZITTER: Mevrouw Kaal, CDA-fractie.

Mevrouw KAAL: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: De heer Klaver, CDA-fractie.

De heer KLAVER: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: Mevrouw Mastwijk, CDA-fractie.

Mevrouw MASTWIJK: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: Mevrouw Meeuwissen, VVD-fractie.

Mevrouw MEEUWISSEN: Dat verklaar en belooft ik!

De VOORZITTER: De heer Munniksma, PvdA-fractie.

De heer MUNNIKSMA: Dat verklaar en belooft ik!

De VOORZITTER: De heer Oosterlaak, SP-fractie.

De heer OOSTERLAAK: Dat verklaar en belooft ik!

De VOORZITTER: Mevrouw Pannekoek, VVD-fractie.

Mevrouw PANNEKOEK: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: Mevrouw Pauwels, VVD-fractie.

Mevrouw PAUWELS: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: De heer Slagter, PvdA-fractie.

De heer SLAGTER: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: Mevrouw Smith, GroenLinks-fractie.

Mevrouw SMITH: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: Mevrouw Smits, SP-fractie.

Mevrouw SMITS: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Stel, VVD-fractie.

De heer STEL: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Stelpstra, ChristenUnie-fractie.

De heer STELPSTRA: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: Mevrouw Stijkel, ChristenUnie-fractie.

Mevrouw STIJKEL: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: De heer Timmerman, VVD-fractie.

De heer TIMMERMAN: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Tol, D66-fractie.

Mevrouw VAN DER TOL: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Van der Tuuk, PvdA-fractie.

De heer VAN DER TUUK: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Uppelschoten, PVV-fractie.

De heer UPPELSCHOTEN: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Veenstra, PvdA-fractie.

De heer VEENSTRA: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Van der Ven, CDA-fractie.

De heer VAN DER VEN: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: De heer VESTER, SP-fractie.

De heer VESTER: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Wijbenga, CDA-fractie.

De heer WIJBENGA: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De VOORZITTER: De heer Ziengs, VVD-fractie.

De heer ZIENGs: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: De heer Zwiers, PvdA-fractie.

De heer ZWIERS: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: Ik zeg u dan allen dank voor het tonen van het respect en vraag u nu weer te gaan zitten. Ik wil u die net geïnstalleerd zijn en de eed en belofte hebben afgelegd van harte geluk wensen. Heel veel succes in de komende periode. De presentielijst wordt door de bode nu langs geleid en ik verzoek u die te gaan tekenen. Wilt u de integriteitscode waarvan u eerder kennis hebt genomen ook tekenen, want dan zal deze ook door de bode worden opgehaald. Voordat ik deze vergadering schors, moet ook van iedereen de ondertekende integriteitscode terug zijn. Dan kunnen de geïnstalleerde statenleden nu onderling of met familie en kennissen felicitaties uitwisselen. Daartoe schors ik de vergadering voor maximaal één kwartier.

(De voorzitter schorst de vergadering van 14:15 tot 14:30 uur.)

D. VASTSTELLING VAN DE AGENDA

De VOORZITTER: De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

E. FORMATIEDEBAT

De VOORZITTER: In het overleg met de lijsttrekkers/fractievoorzitters op 7 maart 2011 is bepaald dat de verkiezing van de vicevoorzitter van de staten plaatsvindt op 20 april 2011. Vandaar de lege stoel naast mij, maar na 20 april 2011 wordt deze opgevuld met de vicevoorzitter van de staten. In de tussentijdse periode van 10 maart 2011 tot en met het vormen van een nieuw college treedt de heer Huizing op als tijdelijk vicevoorzitter en hij vormt met mij en de griffier het presidium. Wat is er mooier dan met zijn drieën heel snel besluiten te nemen! Dit hebben wij ook aan de lijsttrekkers/fractievoorzitters voorgelegd en deze hebben daar mee ingestemd en ik ga ervan uit dat u daar ook mee kunt instemmen. Ik verzoek de heer Huizing naast mij te komen zitten om het tijdelijk vicevoorzitterschap waar te nemen. U als fractievoorzitters gaat nu een debat voeren over de duiding van de verkiezingsuitslag en de gevolgen voor de vorming van een college. Wij hebben ten opzichte van het vorige formatiedebat twee nieuwe partijen en die heet ik in het bijzonder van harte welkom. Het gaat om D66 en de PVV. Het betekent dat ik straks het woord ga geven aan fractievoorzitters en dat daarbij sprake is van een maidenspeech van de heer Beimers, mevrouw Van Dinteren, de heer Stelpstra en mevrouw Van der Tol. Ik zie uit naar een dergelijk debat waarbij er geen interrupties mogen plaatsvinden. Er kan worden gereageerd in tweede termijn. Wij moeten respect hebben voor degene die hier voor het eerst het woord voert en dan is het echt een maidenspeech zonder interrupties. Wie u volop kunt interrumperen is de heer Veenstra want die begint het formatiedebat.

De heer VEENSTRA: Dank u wel voorzitter en collega-statenleden. Wij hebben een roos uitgedeeld aan sommigen van u persoonlijk en bij anderen hebben wij de roos op tafel gelegd. Het is een cadeautje van de PvdA, dat is het enige cadeautje dat wij vanmiddag weggeven en het was een idee van de heer Hornstra. Ruim een week na de verkiezingen wordt het tijd dat wij aan de slag gaan met de vorming van een nieuw college. In de tweede helft van april moeten wij in staat zijn om een nieuw college van gedeputeerde staten te installeren. Een nieuw inspirerend team dat klaar is voor de toekomst en de Drentse opgaven voortvarend aanpakt. De PvdA feliciteert de winnaars, D66, VVD en PVV. Over de verkiezingsuitslag van de PvdA kunnen wij duidelijk zijn; wij hebben een zetel verloren, maar wij nuanceren dit verlies. Met twaalf zetels hebben wij een resultaat behaald dat wij enkele maanden geleden niet voor mogelijk hadden gehouden en wij zijn dan ook trots op de verkiezingsuitslag van vorige week. Wij zijn met afstand de grootste partij van Drenthe en 60.000 Drenten hebben ons het vertrouwen gegeven. De PvdA maakt dan ook graag weer deel uit van het nieuwe college van gedeputeerde staten. Ons verkiezingsprogramma, onze campagne, heldere standpunten en de inzet van de PvdA voor Drenthe in de afgelopen decennia hebben wat ons betreft de doorslag gegeven. De komende vier jaar hebben wij in Drenthe fors minder geld te besteden en dat zullen wij in de statenzaal nadrukkelijk merken en dat vergt scherpe keuzes. De PvdA heeft hier wel ideeën over. Wij hebben in de campagne een aantal speerpunten benoemd die zijn gewaardeerd door de kiezers. Een kleine greep: meer banen vooral voor jongeren, vitaal platteland en sterke steden, de Drentse natuur blijft natuur, Drenthe als beste provincie om te wonen en veilige en sterke steden. Deze speerpunten zullen wij de komende periode koesteren. Acht partijen hebben na de verkiezingen een plaats weten te verwerven in de staten en ik verheug mij op het debat de komende periode. Veranderingen kun je het beste aan het begin doorvoeren en het is dus heel goed dat wij aan het begin van de statenperiode nadenken over een nieuwe commissie- en statenstructuur. Wat ik ook belangrijk vind, is dat provinciale staten meer agendabepalend worden dan tot nu toe het geval is geweest. Dat is wat ons betreft ook een belangrijk punt voor de komende periode. Het is nu onze taak om de verkiezingsuitslag te vertalen in de formatie en informatie en wat de PvdA betreft, beginnen wij met een kort informatieproces. In circa anderhalve week moet duidelijk zijn welke partijen het beste het college van gedeputeerde staten kunnen vormen, hoe breed of smal het college moet zijn en voor welke inhoudelijke speerpunten draagvlak bestaat. Vervolgens komt er een extra statenvergadering om dit te bekrachtigen en dan volgt het formatieproces, waarbij in de tweede helft van april het college kan worden geïnstalleerd. Als grootste partij vinden wij het voor de hand liggend om de rol van informateur op ons te nemen. Voor de PvdA geldt in de verdere formatie en informatie een drietal uitgangspunten. Allereerst nemen wij de goede ervaringen binnen de staten en het college van de afgelopen acht jaar mee. Hiernaast zeggen wij nogmaals dat de PvdA niet in een college van gedeputeerde staten plaatsneemt met de PVV. Wij hebben een fundamenteel andere Drentse samenleving voor ogen dan de PVV, namelijk een samenleving die respecteert en verbindt en niet nodeloos polariseert en uitsluit en ten slotte moet het college van gedeputeerde staten meer dan voorheen goed berekend zijn op zijn taken. Bezuinigingen gaan aan Drenthe niet voorbij, integendeel. Wij stellen ons voor dat de informateur de komende week met iedere partij een uitvoerig gesprek voert. Aan de orde komt welke vijf speerpunten de betrokken partij de komende periode de hoogste prioriteit geeft in het collegeprogramma. Verder wordt de vraag gesteld hoe breed of hoe smal een college zou moeten zijn en welke partijen deel zouden moeten uitmaken van het college. Van de gesprekken wordt een goed verslag gemaakt dat door de partijen wordt goedgekeurd. De informateur maakt een goed voorstel voor de verdere formatie, gebaseerd op eigen bevindingen en op de verslagen. Dit wordt in de openbaarheid gebracht in een extra statenvergadering over circa anderhalve week en in alle openheid wordt dan duidelijk hoe de adviezen zijn geweest en hoe de informateur tot een voorstel is gekomen. De PvdA stelt voor om geen informateur van buiten te benoemen, want de lijsttrekker van de PvdA is gaarne beschikbaar als informateur. Hij doet dit samen met gedeputeerde Munniksmas en wij stellen ons ook voor dat namens iedere partij twee mensen aan het gesprek deelnemen. Tot zover in de eerste termijn.

De VOORZITTER: Ik dank u voor uw bijdrage in de eerste termijn en dan geef ik nu het woord aan mevrouw Pannekoek.

Mevrouw PANNEKOEK: Mijnheer de voorzitter, de campagne zit er weer op, de verkiezingen zijn geweest en het is verheugend dat het opkomstpercentage bij deze verkiezingen beduidend hoger lag dan vier jaar geleden. Kent de Drent de provincie beter? Of is er een andere reden aan te wijzen? Het was duidelijk dat de verkiezingen voor een deel werden bepaald door de situatie in Den Haag. Een uniek kabinet van CDA en VVD, met gedoogsteun van de PVV, waar de eerste maatregelen van het regeerakkoord en het gedoogakkoord de afgelopen tijd duidelijk werden. Koppel dat aan de spanning over de samenstelling van de Eerste Kamer en er viel voor de Nederlanders echt iets te kiezen. Dat maakte ook dat de uitslag voor de één een teleurstellend verlies was en voor de ander een verheugende winst. De VVD is blij met de uitslag, dat zal niemand verbazen. Ook kijken wij met voldoening terug wat de afgelopen vier jaar in Drenthe is gerealiseerd. Samen met de coalitiepartners PvdA en ChristenUnie is datgene wat vier jaar geleden als voornemen in het coalitieakkoord is opgenomen, vrijwel volledig gerealiseerd. Daarnaast is er een meerderheid gevonden op een aantal, voor de VVD belangrijke, punten in goede samenwerking met andere partijen. In dit eerste debat wil ik mij richten op een paar thema's die de komende tijd de Drentse politiek zullen gaan beheersen. Allereerst is dat de positie van de provincie in ons staatsbestel. Na Klaartje Peters volgden vele rapporten en zelfs zijn de Drentse staten op initiatief van de PvdA voortvarend aan de slag gegaan met Amen is geen Amsterdam en daarna Provincies Nieuwe Stijl (PNS) Plus. Deze zijn in de ogen van mijn fractie nog niet afgerond. Het zal dan ook de inzet zijn van de VVD om in de komende vier jaar te werken aan de verdere invulling van de kerntaken van de provincie in goede samenwerking met de Drentse gemeenten. Dat betekent ook dat wij afscheid zullen nemen van die taken die beter op een ander bestuurlijk niveau uitgevoerd kunnen worden en daarmee wellicht ook van een manier van werken die in de afgelopen vier jaar zijn waarde heeft bewezen, maar die in de nieuwe verhoudingen niet meer opportuun is. Niet vastgeroest blijven zitten in oude structuren, maar kijken waar de provincie van de toekomst haar meerwaarde kan bewijzen. Wij zullen daarbij heldere keuzes moeten maken en voortvarend aan de slag gaan. Wat van belang is dat onze samenwerkingspartners, medeoverheden, organisaties en de inwoners van Drenthe weten waar de provincie voor staat en waar zij aan toe zijn. De komende twee jaar is Drenthe voorzitter van het Samenwerkingsverband Noord Nederland. Als wij in Noord Nederland onze economische potentie willen uitbreiden, dan zullen wij in goede samenwerking op moeten trekken richting Den Haag en Brussel. Alleen dan kunnen wij aantonen dat de regio Noord Nederland een substantiële bijdrage levert aan de economische ontwikkeling van Nederland. Niet met de pet in de hand om steun vragen uit zwakte, maar aantonen dat wij de BV Nederland iets te bieden hebben. De rolverdeling die daarbij in de ogen van de VVD-fractie past, is een faciliterende rol voor de overheid en een actieve rol voor ons bedrijfsleven. In onze omgevingsvisie die recentelijk is vastgesteld ligt voor de komende periode vast waar het provinciaal belang ligt en hoe wij de provincie willen inrichten. Voor wat betreft de ambities op het gebied van natuurontwikkeling zal dat de nodige stuurmanskunst vergen. Wij zullen ook hier de tering naar de nering moeten zetten. Ook hierin zullen keuzes gemaakt moeten worden, zodat natuurorganisaties en agrariërs weten waar zij aan toe zijn. Naast de tweedimensionale omgevingsvisie heeft Drenthe ook driedimensionaal gekeken naar de diepe ondergrond. Landelijk lopen wij voorop met onze structuurvisie die ons de kans geeft op een verstandige wijze gebruik te maken van al die schatten die in de Drentse bodem liggen opgesloten. Op die manier kunnen wij toewerken naar een steeds duurzamer wordende energievoorziening waarbij wij tevens bij het bedrijfsleven nieuwe innovatieve oplossingen zien ontstaan die een impuls zijn voor de economie van de regio en de werkgelegenheid. Na dit formatiedebat volgt de verkenningsfase. De heer Veenstra heeft net gezegd dat hij daaraan als informateur vorm wil geven en daar kan de VVD zich in vinden. Als wij kijken naar de samenstelling van de staten, dan is de enige combinatie die de meerderheid vormt met twee partijen die van PvdA en VVD. Met de ervaring van acht jaar goede samenwerking zal het geen verbazing wekken dat wij die samenwerking graag voortzetten. Hoe de verdeling precies wordt en met wie, zal de uitkomst zijn van de verkenningsfase en de mogelijkheden om die punten die belangrijk zijn voor de VVD in het collegeakkoord opgenomen te krijgen. Gezien de discussie die wij hebben gevoerd over rollen en taken van de provincie ligt het in de lijn der verwachting dat wij naar een kleiner takenpakket gaan. Daar past in de ogen van de VVD een kleine, compacte overheid bij en dus een college dat minder ruim is samengesteld dan het huidige college van zes gedeputeerden. Een uitbreiding van de fracties in deze staten van zes naar acht en een kleiner college

vergt een andere werkwijze van de staten. Het debat zal meer op hoofdlijnen moeten worden gevoerd en er zal scherper in beeld moeten zijn wie waarvoor verantwoordelijk is. Het 'wat' ligt bij de staten en het 'hoe' bij het college. De VVD is klaar voor een nieuwe periode van bestuursverantwoordelijkheid om die zaken die in de afgelopen periode voortvarend zijn opgepakt verder vorm te geven. Wat ook de uitkomst van de onderhandelingen moge zijn, de VVD ziet uit naar een constructieve samenwerking met alle fracties in deze staten.

De VOORZITTER: Ik dank u voor uw inbreng in eerste termijn. Dan geef ik graag het woord aan de fractievoorzitter van het CDA, de heer Klaver.

De heer KLAVER: Vorige week zijn wij met zijn allen naar de stembus geweest. Drenthe heeft gekozen, er was een mooie opkomst en zeker als je kijkt naar vier jaar geleden is dat het geval. De vraag moeten wij ons stellen of dat ook te maken heeft met de invloed van de Haagse politiek. Het CDA heeft een stevige campagne achter de rug, maar volgens de CDA-fractie had die campagne best wat meer over Drentse zaken mogen gaan dan over Haagse zaken. Wij kijken vandaag vooruit en gaan als provinciale staten een vervolgstap zetten. Wij gaan met elkaar aan de slag om tot een nieuw dagelijks bestuur te komen, een nieuw college van gedeputeerde staten. Wij gaan een bestuursprogramma maken waarin wij de koers uitzetten voor de komende vier jaar, maar misschien moeten wij ook een beetje over die horizon heen proberen te kijken en onze ambities voor een langere termijn proberen te formuleren. Een groot deel van het ingezette beleid van de afgelopen vier jaar kan wat ons betreft worden voortgezet, zoals de omgevingsvisie. Goede dingen moeten wij behouden en daar waar wij kunnen verbeteren, moeten wij het niet laten. Voor het CDA is het van belang dat de inwoners van Drenthe weer meer waardering krijgen voor en kennis van het provinciaal bestuur. Het boek van Klaartje Peters uit 2007 is nog steeds niet voldoende op de politieke kaart gezet. Amen is geen Amsterdam, wij hebben de eerste stappen gezet, maar het blijven wankelende eerste stapjes. Voor iedereen geldt dat Drenthe een provincie moet zijn waar het goed wonen is, waar iedereen werk heeft, naar school kan gaan en zorg kan krijgen als dat nodig is. Daar moeten wij als staten voortdurend aan werken. Wat ons te doen staat, hebben wij opgeschreven in ons verkiezingsprogramma "Klaar voor morgen". Voor mijn fractie is dit programma een opdracht van waaruit 32.000 mensen in Drenthe op ons hebben gestemd. Hoe gaan wij nu die vervolgstappen zetten? Wij willen graag dat de grootste fractie, de PvdA, het mandaat van de Drentse kiezers oppakt en het informatieproces gaat starten. Dan kunnen alle fracties zeggen waar zij de komende jaren met Drenthe naar toe willen en hoe zij dit in het beleidsprogramma verankerd willen zien. Het worden geen gemakkelijke jaren, want er komen uit Den Haag nog een hoop nare dingen en er moet nog fors worden bezuinigd. Val ik nu mijn eigen partij af, die in het kabinet zitting heeft genomen? Weest u maar niet bang, dat doe ik niet. Met een ander kabinet waren wij ook niet aan de bezuinigingen ontkomen. In dat geval hadden wij in deze provincie ook de gevolgen gevoeld van de economische en financiële crisis. Hoe je het ook wendt of keert, financieel gezien verkeren wij in slechte tijden, wie er op het Binnenhof ook de baas is. Daar moet het nieuwe college zich tegen gaan wapenen, samen met andere provincies, de staten van Drenthe, de Drentse organisaties en instellingen in vele bestuurlijke verbanden. Omdat wij hier in Drenthe goed willen blijven wonen, werken en recreëren, is dat de doelstelling. Het gaat om het geluk en het welbevinden van alle Drentse inwoners en naast de bezuinigingstaakstelling staan er nog meer dingen op onze agenda. Hoe gaat het met de projecten in Assen, Emmen en Coevorden, de noordelijke samenwerking, provincie nieuwe stijl en Europa, waar het landbouwbeleid steeds meer plattelandsbeleid gaat worden? Verder is er een opgave om het beleid van klimaat, energie en natuur goed in te richten, de vergrijzing, ontgroening en de daarmee veroorzaakte krimp en zo zou ik nog wel even door kunnen gaan. Voor deze agenda vol met beleidsopgaven hebben wij een sterk college nodig. Een sterk college dat de weg kent in de Drentse samenleving, dat draagvlak heeft bij instellingen en organisaties, maar ook een college dat de weg goed kent in Noord-Nederland, in Den Haag en in Brussel. De CDA-fractie wenst de informateur veel wijsheid en creativiteit toe om deze puzzel op te lossen, want het is niet eenvoudig om na een stevige campagne naast je gewone werk ook deze opdracht tot een goed einde te brengen.

De VOORZITTER: Dank u voor uw inbreng in eerste termijn. Ik nodig de heer Beimers van de PVV-fractie voor zijn inbreng in eerste termijn uit.

De heer BEIMERS: Mijnheer de voorzitter. Allereerst wil ik mijn felicitaties overbrengen aan de PvdA, die ondanks verlies, toch weer de grootste partij in Drenthe is geworden. Tegelijkertijd kan niemand eromheen dat de PVV de grootste winnaar is geworden. In één klap zijn wij met vier zetels in provinciale staten binnengekomen. Ik dank al onze kiezers voor het in ons gestelde vertrouwen. In het provinciehuis zal een frisse wind gaan waaien. De lijsttrekker van de PvdA heeft tijdens de campagne aangegeven - en zojuist heeft hij dat herhaald - dat de PVV wordt uitgesloten van de vorming van een college. Eigenlijk is dat een ronduit ondemocratische houding tegenover een democratisch gekozen partij die nota bene op landelijk niveau de regering ondersteunt. Het doet denken aan een cordon sanitaire. Nu ik het toch over uitsluiting heb, de houding van een mevrouw die nummer twee staat op de kandidatenlijst van de ChristenUnie, een partij die coalitiegenoot is in de vorige statenperiode, stelt mij teleur. Zij weigert tot op heden PVV-kandidaten en gekozen PVV-volksvertegenwoordigers bij kennismaking de hand te schudden. Dat is toch te gek voor woorden? Mag ik de ChristenUnie, en in het bijzonder deze mevrouw wijzen op Lucas 6, vers 27, waarin staat: "Maar tot U die Mij hoort zeg Ik, hebt uw vijanden lief". Een partij die zich zegt te baseren op deze woorden, kan natuurlijk nooit een uitgestoken hand weigeren, zelfs niet als u ons beschouwt als de vijand. Bovendien druist deze houding ook in tegen de Drentse gedragscode, de gedragscode Integriteit voor de Commissaris van de Koningin, Gedeputeerde Staten en leden van Provinciale Staten. Hierin staat onder het hoofdstuk over zorgvuldigheid dat het handelen van de Commissaris van de Koningin, een gedeputeerde of een statenlid zodanig is dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op correcte wijze worden afgewogen. De PVV spreekt de hoop en de wens uit dat deze mevrouw zich ook conformeert aan de gedragscode en dat wij vanaf nu op gelijke wijze met elkaar om kunnen gaan. Ik zou hier normaal gesproken bij deze gelegenheid niet op ingaan, maar aangezien wij na de installatie direct zijn overgegaan op de orde van de dag en de informatie wordt besproken, wil ik juist nu in het licht van de woorden van de lijsttrekker van de PvdA en in het licht van de informatie en mogelijk straks bij de formatie, bij het volgende stilstaan. De PVV wordt er telkenmale van beticht groepen mensen in een hoek te zetten en uit te sluiten. Dit is onzin. Voor de helderheid een drietal punten. De PVV benadrukt dat zij niet discrimineert. Voor ons is iedereen gelijk en wij discrimineren niet op ras, niet op huidskleur, niet op geloof en niet op sekse. Wij erkennen de vrijheid van godsdienst, maar wij maken wel een terecht onderscheid tussen moslims, de mensen enerzijds en de politieke ideologie van de islam anderzijds. De PVV wordt telkenmale ten onrechte in de uiterst rechtse en fascistische hoek gedrukt. Voor wie dat nog steeds als zoete koek slikt, wil ik eraan herinneren dat wij pro-vrouwen, pro-homo's en pro-Israël zijn. Uiterst rechts en fascisme zijn absoluut niet pro-vrouwen, pro-homo's en pro-Israël. De PVV en uiterst rechts of fascisme zijn daardoor aan elkaar tegengesteld, het verschil tussen licht en donker en goed en kwaad. Dat is heel helder en duidelijk gesteld, de PVV distantieert zich van uiterst rechts en fascisme en voor die stromingen is dan ook geen plaats binnen de PVV. Als derde komt de PVV op voor de hardwerkende burger, de ouderen, gehandicapten en chronisch zieken. Tegelijkertijd zijn wij ervoor om diegenen die wel kunnen maar niet willen of diegenen die de openbare orde en de leefbaarheid in de woonomgeving verzieken, keihard aan te pakken. Fraude, criminaliteit en vandalisme zijn voor ons geen reden voor kopjes thee. Wij zijn voor een keiharde aanpak en zijn zacht waar het kan en hard waar het moet. De PVV is een brede volkspartij die het beste voor heeft met Drenthe en Nederland. De PVV sluit niemand uit en de PVV vraagt om, gezien de verkiezingsuitslag, betrokken te worden bij het proces, in plaats van te worden buitengesloten. Binnen een democratie zal er altijd verschil van inzicht zijn, maar de kracht van de democratie is ook dat dit mag en dat er gesproken en gedebatteerd mag worden. Nu terug naar de kern van dit debat. Hoe kan de uitslag worden geduid en wat zijn mogelijke gevolgen voor collegevorming? Laten wij hier eerder pragmatisch dan theoretisch naar kijken. De grootste partij is de PvdA en de op één na grootste partij is de VVD. De grootste winnaar is de PVV en wat ons betreft moet er naar al die kiezers die op de PVV hebben gestemd geluisterd worden. De PVV kan niet zomaar worden buiten gesloten. Het lijkt mij niet meer dan redelijk om te stellen dat, mochten PvdA en VVD het in beginsel eens zijn over de voortzetting van de huidige samenwerking en zij de huidige meerderheid op

basis van één zetel te krap vinden, moet worden gekeken naar samenwerking met de grootste winnaar, de PVV. Tegelijkertijd kan worden gesteld dat de combinatie van PvdA en VVD een meerderheid heeft. Een college van vier gedeputeerden behoort in dat geval tot de mogelijkheden. Op bepaalde programmapunten waarop tussen PvdA en VVD geen overeenstemming is te vinden, zal er gezocht moeten worden naar een meerderheid in de staten. Zowel de PvdA als de VVD heeft tijdens de verkiezingscampagne aangegeven dat zij de andere partijen ook die ruimte wil geven. Dat is een goed uitgangspunt, want het houdt de staten ook scherp en de politiek levendig. Bovendien zal het de stem van de kiezer recht doen. Ik sluit af met mijn conclusie. De PvdA is in Drenthe de grootste geworden en het ligt daarom voor de hand dat de PvdA het initiatief gaat nemen bij de informatie. Daarbij wens ik de PvdA veel wijsheid toe.

De VOORZITTER: Dank u wel voor uw inbreng in eerste termijn en gefeliciteerd met uw maidenspeech. Ik geef het woord aan de heer Oosterlaak namens de SP-fractie.

De heer OOSTERLAAK: Beste mensen, allereerst wil ik de PvdA bedanken voor de rozen. De tomaten waren vandaag niet in de aanbieding, maar dat komt misschien een volgende keer. De kiezer heeft altijd gelijk en de SP-kiezer heeft wat ons betreft helemaal gelijk. Dit keer waren dat er 21.627 in Drenthe. Beste mensen, allemaal heel hartelijk bedankt. Waarom hebben die mensen allemaal SP gestemd? Wat weten wij van deze mensen?

Ik denk dat ik met een behoorlijke zekerheid kan stellen dat een stuk of 50 of misschien wel 100 van deze kiezers op 2 maart 2011 jarig waren. Ontzettend toevallig, én jarig én nog SP mogen kiezen ook. Dubbel geluk! Deze kiezers alsnog gefeliciteerd en bedankt dat jullie zijn wezen stemmen. Misschien mag ik hier wat belangwekkende cijfers noemen. 42.255 plus 32.515 plus 21.920 maken samen 96.693 en dat is dan precies het aantal stemmen van VVD, CDA en PVV in Drenthe bij elkaar opgeteld. Dat is lang niet de helft van 222.734 stemmen, het totaal aantal uitgebrachte stemmen. Premier Rutte vond deze verkiezingen een test voor zijn kabinet. In Drenthe is dat kabinet ruimschoots gezakt. Even terug naar de uitslag van de SP in Drenthe. Kampioen worden is een knappe prestatie, maar kampioen blijven een buitenwone. Dat wordt vaak gezegd in de sport. Nu is politiek geen sport en is de SP geen kampioen, maar de SP is er wel in geslaagd vier jaar geleden met maar liefst vijf zetels de Drentse staten binnen te komen en de kiezers kennen de SP opnieuw vier zetels toe. Er zijn mensen die van zichzelf vinden dat zij verstand van politiek hebben, maar die er eigenlijk geen verklaring voor hebben. Wat is er toch met die SP? Begrijp jij het, het zal wel iets met die Roemer te maken hebben. Populaire jongen, weet het leuk te brengen maar voor de rest geen idee. Misschien mag ik toch een tipje van de sluier oplichten. Ik weet dat het tegenwoordig gevoelig ligt om het over exotische kleding te hebben, sommigen schrikken van sluiers en hoofddoekjes en anderen van spijkerjasjes, maar toch wil ik een tipje van de sluier oplichten van het succes van de SP. Het ligt vooral zeker ook aan Emile, maar ook aan de SP-kiezers. Die kiezen voor een samenleving die socialer en menselijker wordt. Daar is vandaag de dag een grote behoefte aan. Er zijn veel mensen die dat vinden en velen kiezen dan voor de SP. De SP heeft in Drenthe ook meer dan 1000 leden en dat zijn leden en afdelingen die met elkaar bereid zijn om campagne te voeren. Niet zomaar met wat kreten en luchtballonnen, maar met gedegen informatie over wat de SP wil en de afgelopen jaren heeft gedaan. Als SP doen wij ons best kiezers te informeren en de SP is niet van plan haar idealen dood te laten bloeden. Mocht er iemand nog denken dat het allemaal wel zal overwaaien met die SP in Drenthe, dan is dat niet het geval, want de SP is klaar om verdere stappen in het Drentse te zetten. Daarbij kom ik bij de collegevorming. In de afgelopen acht jaar kent Drenthe een college van PvdA en VVD. De SP vindt dat het tijd wordt om de komende jaren de koers te verleggen. Nieuwe accenten zijn nodig en de PvdA zegt terecht dat het eerlijker moet. Dat klopt, want voor gewone mensen is de crisis nog lang niet over en het begint voor velen nu pas. Het zijn mensen die steeds meer zekerheden kwijt raken en deze moeten op de overheid kunnen rekenen. Een dienstbare provincie en een provinciale overheid die voor hen het onderste uit de kan haalt en knokt voor werkgelegenheid voor gewone mensen. Het is een provincie die aanspreekbaar is als er iets aan de knikker is. Voor een open en eerlijk bestuur. De SP denkt in alle bescheidenheid dat wij daar een rol in kunnen spelen. Wij zijn beschikbaar voor het bestuur van deze provincie en bereid met andere partijen te on-

derzoeken wat ons bindt. Getalsmatig zijn er diverse mogelijkheden voor een college met de SP. De sleutel daarvoor ligt gezien de verkiezingsuitslag bij de PvdA. Deze partij kan de daad bij het woord voeren. Het moet eerlijker in Drenthe, zo is de leus van de PvdA, en dat kan het beste met de SP.

De VOORZITTER: Ik dank u voor uw bijdrage in eerste termijn en geef gaarne het woord aan mevrouw Van Dinteren van GroenLinks. Voor haar is het ook haar maidenspeech.

Mevrouw VAN DINTEREN: Voorzitter, GroenLinks is blij en niet blij met de verkiezingsuitslag. Vooropgesteld, de kiezer heeft altijd gelijk. Dat betekent dat GroenLinks zowel procentueel als absoluut flink gestegen is. Daar zijn wij erg blij mee. Mensen hebben gekozen voor een duurzame en sociale toekomst in Drenthe. Aan de andere kant betekent het dat veel mensen ook hebben gekozen voor een partij die niet alle religies en landen als gelijkwaardig beschouwt. Dat wij nu ook in de Drentse staten te maken kunnen krijgen met polarisatie of het stickeren van mensen omdat zij een geloof hebben waarover de PVV zich een oordeel meent te moeten aanmeten. GroenLinks gaat daar nooit in mee en zal graag de discussie aangaan. De uitslag van de verkiezingen vertalen in een werkbaar college geeft voor ons drie smaken. Allereerst is dat de kleine meerderheid van 21 zetels van PvdA en VVD. Dat is interessant omdat de coalitie - samen met de oppositie - Drenthe naar de toekomst moet leiden. Er is dan ook geen ruimte meer voor de arrogantie van de macht. Ook in andere brede coalities zou het deze beide partijen niet misstaan om constructief met de oppositie te werken in plaats van alleen de som van de zetels te laten tellen. Dan zijn er nog twee mogelijkheden waarbij de winnaars D66 of GroenLinks worden gecombineerd met de PvdA en VVD. Laat duidelijk zijn dat GroenLinks best leuke en slimme ideeën heeft die wij ook best willen uitvoeren. Wij hebben stevige mensen en de wil om er iets van te maken. Kortom, wij staan klaar voor het college en wat ons betreft is het college de komende periode beperkter van omvang. Onze voorkeur gaat dan ook uit naar hooguit vier fte. Wij zijn blij dat Eddy Veenstra als informateur van de PvdA aan de slag gaat. Wij hopen dat de inbreng van allen meeweegt in een collegeakkoord, maar wij vinden het wenselijk om daarna in het openbaar in de staten vast te stellen wat de komende vier jaar de onderwerpen worden waar wij mee aan de slag gaan: een zogenaamde statenagenda. Dit formatiedebat zou gaan om duiding van de verkiezingsuitslag en een vooruitblik op collegevorming. Dat heb ik zojuist gedaan, maar juist omdat collegevorming en het smeden van plannen van partijen tot één collegeprogramma zich aan waarneming van de Drenten dreigt te onttrekken, wil GroenLinks hier nadrukkelijk een inhoudelijk schot voor de boeg geven. In de komende periode moeten drie zaken stevig worden opgepakt, namelijk de verduurzaming van de economie, de provinciale afstemming en ondersteuning van sociaal-cultureel beleid met gemeenten in de vorm van het maken van goede afspraken op bestuurlijk niveau en afronding en het behoud van ons groene goud, de natuur.

De VOORZITTER: Ik dank u voor uw inbreng in eerste termijn en feliciteer u van harte met uw maidenspeech. Dan ga ik naar de heer Stelpstra van de ChristenUnie voor zijn inbreng in eerste termijn.

De heer STELPSTRA: Mijnheer de voorzitter, het is een grote eer om direct in de eerste vergadering van de staten in nieuwe samenstelling bij de eerste mogelijkheid die zich voordoet je maidenspeech te mogen houden. U zult denken dat ik daar deze keer extra mijn best op heb gedaan, maar dat is niet zo. Onze fractie gaat namelijk deze hele statenperiode extra haar best doen. De reden daarvoor is niet zoals misschien wordt gedacht dat wij met een zetel minder in de staten vertegenwoordigd zijn, want dan zou een aantal van ons er allemaal een schepje bovenop moeten doen, maar is dat wij ons uit overtuiging inzetten omdat dit hoort bij de rol van een volksvertegenwoordiger in provinciale staten. Met een mandaat van de kiezer hebben wij een zware verantwoordelijkheid en die willen wij met onze fractie op een constructieve manier invullen en waarmaken. Blijft natuurlijk het feit dat wij iets minder sterk uit de verkiezingen zijn gekomen dan de vorige keer. Ook al zijn wij daarbij in goed gezelschap, wij zijn daarover niet met vreugde gestemd. Waar het dan aan ligt? U kunt er veel theorieën op nahouden, maar ik denk dat wij allen te maken hebben gehad met wat zich op landelijk niveau heeft gemanifesteerd. Daar hoeven wij ons niet achter te verschuilen, maar het is wel een feit. De ChristenUnie heeft provinciaal

een oprechte en duidelijke campagne gevoerd en de afgelopen jaren hebben wij binnen en buiten het college een constructieve bijdrage geleverd aan het bestuur van deze mooie provincie. Dat die zich niet heeft vertaald in behoud van het aantal zetels is jammer. Tegelijkertijd is het geruststellend dat het niet van invloed is op de uitgangspunten van de ChristenUnie. Daarin blijven wij standvastig. Wij vinden dat er nog steeds ruimte is voor christelijke politiek, dat hebben wij de afgelopen jaren laten zien en dat willen wij blijven doen. Terugkijkend op de uitslag van de verkiezingen heeft het politieke landschap een aantal andere accenten gekregen. Twee partijen doen hun intrede in de staten nadat zij er de afgelopen vier jaar geen plek hadden. Daarmee toont onze democratie haar kracht. Daar mag je in dit land van vrijheden blij om zijn. Ons land kent grote verworvenheden als het gaat om de invulling van die vrijheid. Wij leven in een land waar wij met velen leven en waar plaats is voor de zwakke en onderdrukte, waar plaats is voor verschillende culturen en godsdiensten. Ik hoop van ganser harte dat iedere partij in deze staten daar pal voor wil staan en dan kijk ik ook naar de leden van de PVV-fractie. Van harte hoop ik dat de leden van die fractie zich daadwerkelijk gaan inzetten voor de vrijheid van allen in deze provincie en dat de discussie niet wordt verengd tot hoofddoekjes en moskeeën. Ik hoop dat wij gaan voor een Drentse samenleving waarin iedereen meetelt en er plaats is voor iedereen. Vooral aan de zijde van niet-collegepartijen hebben zich grote verschuivingen voorgedaan. Hoe ik dat precies moet duiden weet ik niet, maar het lijkt er wel op dat de bestaande coalitie redelijk stabiel uit de verkiezingen is gekomen en dat bij de oppositie de grootste verschuivingen hebben plaatsgevonden. Wanneer niet alleen het landelijk beeld bepalend is geweest, kan met enige voorzichtigheid worden gezegd dat de huidige coalitie geen zwaar negatieve afrekening van de kiezer heeft ontvangen. Dat mag meegewogen worden bij de te nemen stappen voor het vervolg. Er heeft een aantal nieuwe partijen zijn intree gedaan en van de zittende partijen heeft alleen de VVD zetelwinst geboekt. Dat is een felicitatie waard. De verhoudingen in deze staten zijn nu bekend en wij zullen kijken hoe de coalitie er de komende jaren uit moet zien. Wij zijn blij dat de PvdA als grootste partij een informatieronde wil starten en wij stemmen in met de bereidheid van de heer Veenstra om als informateur te willen optreden. In die informatieronde kan de heer Veenstra nagaan op welke wijze een college kan worden gevormd dat op een werkbare meerderheid in deze staten kan rekenen. Daarin gaat als vanzelfsprekend mijn voorkeur uit naar een college waarin wij ons programmatisch het beste kunnen herkennen. Een coalitie kan zijn kracht ook onttelen aan het in gesprek blijven met de overige partijen in de staten. Het gaat niet alleen om een getalsmatige meerderheid, maar ook om besluitvorming die mag rekenen op groot draagvlak in deze staten. Een te massieve coalitie kan verstikkend werken, net als een oppositie die zich alleen richt op oppositie voeren en minder op de inhoud. Graag gaan wij in gesprek met de informateur om daarin meer exact aan te geven waar voor ons de speerpunten van beleid liggen die in de komende periode een rol moeten spelen. Daarin is ons verkiezingsprogramma leidend voor ons. De ChristenUnie wil een betekenisvolle bijdrage leveren aan het besturen van deze provincie. Wij weten ons daarbij vanuit onze overtuiging afhankelijk van onze God en die afhankelijkheid moet doorklinken in inhoud en stijl van de ChristenUnie. Dat is principiële politiek die zich heel praktisch laat vertalen naar de vraagstukken van alledag. Daarvoor zetten wij ons de komende jaren graag in en hopen dat de komende statenperiode een gezegende tijd mag zijn voor Drenthe en de Drenten.

De VOORZITTER: Ik dank u voor uw inbreng in eerste termijn en feliciteer ook u met uw maidenspeech. Tot slot mevrouw Van der Tol van de D66-fractie.

Mevrouw VAN DER TOL: Mijn verhaal is iets minder lang dan dat van de vorige sprekers. Kort maar krachtig, zoals dat goed past bij D66. Vier jaar geleden, op 14 maart 2007, werd tijdens de laatste statenvergadering van de bestuursperiode 2003-2007 afscheid genomen van onze illustere D66-voorgangers Albert Haar en Peter Sluiter. Veel lovende woorden waren er toen over de kritische en betrokken houding en bijdragen van hoge kwaliteit, dit alles zo kenmerkend voor D66. Op 14 maart 2007 kwam er een voorlopig einde aan een lange periode van D66 in de Drentse staten. Vandaag sta ik hier met heel veel eer en genoegens namens D66. Met twee zetels zijn wij teruggekomen in de staten van Drenthe. D66 kon blijkbaar niet worden gemist en kwaliteit is door velen herkend. Vooruitkijkend zie ik een provincie waarin in samenwerking met het college, de staten, maatschappelijke organisaties en

de Drentse burgers wordt gewerkt aan de uitdagingen waar wij voor staan. Gezamenlijk zoeken naar duurzame en sociale oplossingen en D66 ziet dan ook een provincie waarin iedereen meetelt en waarin naoberschap zichtbaar en voelbaar is voor wie je ook bent of waar je ook vandaan komt. D66 kent de kracht van Drenthe en de Drenten en vindt dat die kracht gezien moet worden, ook over onze grenzen heen. Wij zien een sterke en meer slagvaardige noordelijke regio waarin op steeds meer terreinen met de noordelijke provincies wordt samengewerkt. Op deze manier kunnen wij een veel krachtiger en sterker geluid laten horen naar Den Haag en naar Brussel. De kiezer heeft gesproken en de uitslag is dusdanig dat de PvdA het initiatief neemt in de college-onderhandelingen. D66 zal goed luisteren en wacht rustig af. Wij zullen, indien wij daartoe worden uitgenodigd, graag in gesprek gaan over de toekomst van onze mooie provincie. D66 is blij om weer terug te zijn. D66 is klein, maar zal heel veel geluid maken. Bereidt u daar maar vast op voor! Iedereen die heeft bijgedragen aan dit succes wil ik vanaf deze plaats heel hartelijk danken! Dank voor iedereen die ons advies heeft gegeven, steun heeft verleend en zijn stem aan D66 heeft gegeven. Onze felicitaties gaan uit naar alle andere fracties en vooral de winnaars. Laten wij maar gewoon aan de slag gaan.

De VOORZITTER: Ik dank u voor uw inbreng in eerste termijn en feliciteer ook u met uw maidenspeech. Hiermee is de eerste termijn van de staten achter de rug. Ik heb geen bijdrage gehoord die mogelijk een belemmering is voor de beoogde informateur, de heer Veenstra. Het lijkt mij verstandig dat de heer Veenstra in tweede termijn reageert op de inbreng van de diverse fracties, zo hij daartoe bereid is. Indien dat zo is, dan ben ik bereid om daaraan een tweede termijn te koppelen.

De heer VEENSTRA: Dank u wel, voorzitter. Dank aan alle partijen voor het gestelde vertrouwen. Ik zal graag de taak van informateur op mij nemen. Een aantal partijen heeft dat aangegeven en dat is best een lastige, verantwoordelijke klus die wij vol overgave gaan oppakken. Wij nemen dus de rol van informateur op ons. Hoe gaan wij dat doen? Dat heb ik in eerste termijn al aangegeven. Wij gaan volgende week alle partijen uitnodigen voor een gesprek. Een aantal lijsttrekkers/fractievoorzitters heeft al aangegeven dit weekend lastig in de tijd te zitten. Volgende week dinsdag en donderdag gaan wij die gesprekken wel voeren. Dat doen wij op alfabetische volgorde en dan hopen wij dat wij in het weekend van volgende week tot een conclusie kunnen komen en dat dan op 21 of 22 maart 2011 een extra statenvergadering kan plaatsvinden. Ik kan nu inhoudelijk alle punten van de andere partijen noemen en nalopen, maar misschien moet ik nu maar in mijn rol van informateur treden en boven de partijen gaan staan. Ik zal mij hier weer melden op 21 of 22 maart 2011 en laten wij met elkaar een open en transparant proces ingaan. Wij maken verslagen van de gesprekken en die worden straks ook gewoon openbaar, zodat te zien is wat partijen denken van collegevorming, maar ook welke inhoudelijke punten voor partijen belangrijk zijn de komende vier jaar.

TWEEDE TERMIJN

De VOORZITTER: Ik ga kijken of er behoefte is aan een tweede termijn. Ik geef mevrouw Pannekoek het woord voor haar inbreng in tweede termijn en dat mag u doen vanaf uw zitplaats.

Mevrouw PANNEKOEK: Wij wachten de uitnodiging van de heer Veenstra met genoeg af en zullen ons voorbereiden op een aantal punten die voor de VVD-fractie belangrijk zijn. Mevrouw Klip en ik zullen aanschuiven aan de onderhandelingstafel.

De VOORZITTER: Ik ga definitieve conclusies naar aanleiding van dit formatiedebat trekken. Ik hoor graag of u daarmee kunt instemmen. Gehoord de discussie hebben de staten uitgesproken dat de heer Veenstra wordt voorgedragen als informateur. De staten hebben daar vertrouwen in en bij dezen spreek ik de heer Veenstra dan ook aan in zijn hoedanigheid als informateur van het informatieproces om te komen tot collegevorming. De heer Veenstra heeft aangegeven dat er een informatieronde komt die zich volgende week dinsdag en donderdag zal afspelen. In die gesprekken zal de heer Veenstra worden ondersteund door de heer Munniksma. Hij heeft ook aangegeven dat er een verantwoording zal plaats-

vinden van die informatiegesprekken en ik ga er dan ook vanuit dat aan die extra statenvergadering waar u zich als informateur verantwoordt over wat u hebt gewisseld met de partijen, de openbare verslagen van die gesprekken ten grondslag liggen, zodat de staten dit mee kunnen nemen in het debat. Vervolgens hebt u verzocht om de onderhandelingen en de informatiegesprekken die u voert met de overige partijen te mogen doen met alle partijen. U nodigt dus alle partijen uit voor de informatiegesprekken en partijen zijn zelf vrij om daar wel of niet op in te gaan. Ook hebt u verzocht om iedere partijdelegatie uit twee mensen te laten bestaan en dat betekent dat in die extra statenvergadering waarin verantwoording wordt afgelegd voor het informatieproces, ook voorstellen van uw kant worden gedaan op welke wijze er eventueel sprake kan zijn of niet van gesprekken met betrekking tot de formatie en dat u ons inzicht geeft in het proces waarlangs dit proces gaat lopen volgens uw zienswijze, zodat alle andere statenfracties in dat debat daar ook hun zegje over kunnen doen. Heb ik op volstrekt duidelijke wijze weergegeven wat wij van de informateur verwachten en waartoe u besloten heeft in dit proces? Als dat zo is, dan hebben wij dat met elkaar besloten en kan de heer Veenstra zijn werk aanvangen.

De heer VEENSTRA: Ik vind dat u een en ander uitstekend hebt samengevat.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan zijn deze conclusies vastgesteld en wens ik de informateur veel succes bij de informatiegesprekken. Ik wil alle fracties veel succes wensen bij die gesprekken en zie enorm uit naar de extra statenvergadering over wat die gesprekken hebben opgeleverd.

F. SLUITING

De VOORZITTER: Ik sluit deze vergadering, maar niet nadat ik u heb gezegd dat zo u dit wenst, u nog nader met elkaar kennis kunt maken. Er staan een hapje en drankje klaar bij Bitter en Zoet. Dat is hier vlakbij. Ik dank u voor uw inbreng en verklaar de vergadering voor gesloten.

Vastgesteld in de vergadering van provinciale staten van 20 april 2011,

, voorzitter

, griffier